

OBRAD PRIJÍMANIA - Dejinný prehľad

Tretiu časť liturgie Eucharistie tvorí obrad prijímania, ktorý sa tiež zakladá na Kristovom úkone pri Poslednej večeri. *V lámaní Chleba sa prejavuje jednota veriacich a v prijímaní veriaci prijímajú telo a krv Pána tak isto, ako ich kedysi prijímali z rúk samého Krista.* Cirkev veľmi zdôrazňuje sviatosťné prijímanie ako vrchol plnej účasti na svätej omši.

„*Svätá omša, čiže Pánova večera, je súčasne a neoddeliteľne:*

- obeta, v ktorej pretrváva obeta Kríža,
- pamiatka smrti a zmŕtvychvstania Pána, ktorý povedal: „Toto robte na moju pamiatku“,
- posvätná hostina, na ktorej prijímaním Pánovho tela a krvi má Boží ľud účasť na ovoci veľkonočnej obete, obnovuje novú zmluvu a vo viere a nádeji predobrazuje večnú hostinu v Otcovom kráľovstve.

Ježiš zveril túto obetu Cirkvi, aby veriaci mali na nej účasť aj duchovne, vierou a láskou, aj sviatosťne, svätým prijímaním pri posvätnnej hostine. Účasť na Pánovej večeri je vždy zjednotením sa s Kristom. Sviatosťné prijímanie je teda maximálna účasť veriacich na svätej omši.

S väčšinou obiet SZ bola spojená obetná hostina. Keď rodina priniesla baránka na obetu, kňaz ho prevzal, aby ho obetoval. Potom obetovaného baránka spálili na oltári. Tak prinášali obetu Bohu. Potom celá rodina jedla z tohto obetovaného baránka ako Boží pokrm. Toto zjednotenie s Bohom bolo cieľom a ovocím ich obety. Obety SZ však boli len predobrazom nekonečne dokonalejšej Kristovej obety na kríži. Boží Baránok Ježiš zomrel na kríži. Otec prijal túto obetu. A Kristus vynášiel obdivuhodný spôsob, ktorým nielen sprítomnil samu obetu na kríži, ale zároveň nám dáva svoje obetované a oslávené telo a krv ako obetný pokrm. Pri Poslednej večeri, vložil svoje telo a krv do podoby chleba a vína. Jeho prijímaním sa zjednocujeme s Kristom: „*Kto je moje telo a pije moju krv, ostáva vo mne a ja v ňom.*“

Z apoštolských čias máme správy o lámaní chleba a o svätom prijímaní: Apoštoli slávili Eucharistiu už po zoslaní Ducha Svätého. Volali ju **Pánova večera** alebo **Lámanie chleba**. O kresťanoch v Jeruzaleme sa hovorí: „*Deň čo deň svorne zotrúvali v chráme, po domoch lámali chlieb a s radosťou a úprimným srdcom požívali pokrm*“. Skutky apoštolov hovoria: „*Keď sme sa v prvý deň týždňa zišli na lámanie chleba, Pavol s nimi hovoril,...*“ Potom sa hovorí o mladíkovi Eutychovi, ktorý spadol z tretieho poschodia a zdvihli ho mŕtveho. No Pavol ho vzkriesil. „*Potom sa vrátil hore, lámal chlieb a jedol...*“ Z tohto vidíme, že už za čias apoštola Pavla kresťania slávili nedeľu (*prvý deň týždňa*) a lámali chlieb a prijímali ho. Najhlbší pohľad na sväté prijímanie v apoštolských časoch máme v 1. liste Korint'anom: „*A tak vždy, keď budete jesť tento chlieb a piť tento kalich, zvestujete Pánovu smrť, kým nepríde. Kto by teda jedol chlieb alebo pil Pánov kalich nehodne, previní sa proti Pánovmu telu a krvi. Nech teda človek skúma sám seba, a tak je z toho chleba a pije z kalicha. Lebo kto je a pije, a nerozoznáva telo, ten si je a pije odsúdenie. Preto je medzi vami veľa slabých a chorých a mnohí umierajú*“.

V poapoštolskej dobe (koniec 1. stor.) máme významné svedectvá o obrade svätého prijímania. V spise *Didaché* máme najstaršie modlitby o prijímaní; tam sa píše: „*Z vašej Eucharistie nech neje a nepije nik, iba tí, čo sú pokrstení v Pánovom mene...*“. Veľmi vzácne svedectvo z polovice 2. stor. máme od sv. Justína, ktorý v *Prvej apológii* (okolo r. 155)

opisuje priebeh veľkonočnej a nedeľnej sv. omše: „*Na Eucharistii sa nesmie zúčastniť nik, iba ten, kto verí, že je pravda, čo učíme a bol obmytý kúpeľom na odpustenie hriechov a žije tak, ako to zanechal Kristus. Ved' ju nepožívame ako obyčajný chlieb a ako obyčajný nápoj. Ale ako sa náš Spasiteľ Ježiš Kristus stal skrze Božie Slovo človekom a pre našu spásu mal telo a krv, tak sme poučení, že aj tento pokrm, nad ktorým sa v modlitbe, obsahujúcej jeho slová, vzdávali vďaka a ktorým sa po premenení živí naša krv a naše telo, je telom a krvou vteleného Ježiša.*“ A ďalej píše o prijímaní všetkých prítomných i neprítomných: „*Potom sa rozďajú dary, nad ktorými sa vzdávali vďaka, a všetci prítomní prijímajú. Neprítomným sa posielajú po diakonoch.*“

Z týchto najstarších svedectiev o svätom prijímaní vidíme, že prvotná Cirkev veľmi vážne brala úkon svätého prijímania. V tých časoch sa uschovávala Sviatosť aj v domoch. Kresťania sa, najmä v časoch prenasledovania, posilňovali Eucharistiou, aby vytrvali vo viere a oddanosti Kristovi. O uschovávaní Eucharistie v domoch sv. Hypolit hovorí: „*Všetci majú veľmi dbať o to, aby nijaký neveriaci nejedol z Eucharistie, ani myš, ani nijaký iný živý tvor, alebo aby nič z toho nepadlo alebo sa nestratilo. Ved' je to Kristovo telo, ktoré požívajú veriaci, a nesmie sa zneuctiť.*“

Tento zvyk - brať si Eucharistiu domov - si dlhšie udržali najmä mnísi a pustovníci, ktorí sa schádzali na eucharistické slávenie zväčša len v soboty a v nedele.

BS, z toho, čo sme počuli, je jasnejšie, prečo tak často hovorím o svätom prijímaní a o zjednocovaní sa s Kristom. Je to jeho vôľa pre nás, lebo nikto nám nemôže dať viac, ako nám dáva on, keď nám dáva seba samého, aby sme mali jeho život už tu na zemi. Ten potom bude pokračovať aj v nebi. Ak chýba život s Kristom tu na zemi, čo bude pokračovať po odchode z tohto sveta? Prví kresťania v tom mali jasno, naplno tomu verili. Prosme si o podobne silnú vieru, lebo od nej závisí naše večné šťastie. Amen.